

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ**

Організація екскурсійної діяльності

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

підготовки бакалаврів

галузь знань 24 Сфера обслуговування

спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

Навчальна програма з дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» для студентів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа VI с. (денна форма навчання).

Розробник: доцент, к.е.н., Ю.Б. Феленчак.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри спортивного туризму

Протокол від “ ” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри
спортивного туризму

_____

(підпис)

(Кухтій А.О.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету туризму

Протокол від. “ ” _____ 2019 року № ____

Голова _____
(підпис)

(Холявка В.З.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету туризму

Протокол від. “ ” _____ 2019 року № ____

Голова _____
(підпис)

(Холявка В.З.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 2019 рік

© _____, 2019 рік

Програма вивчення навчальної дисципліни “Організація екскурсійної діяльності” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є науково-теоретичні основи створення і надання екскурсійних послуг екскурсійно-туристичними установами, а також управління діяльністю екскурсійних установ в сучасних умовах.

Міждисциплінарні зв'язки: «Туристичні ресурси України», «Культурологія», «Міжнародний туризм», «Етика та естетика», «Організація туристичних подорожей», «Організація рекреаційних послуг», «Правове регулювання туристичної діяльності» та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.

Змістовий модуль 2. Формування професійної майстерності екскурсовода.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Організація екскурсійної діяльності” є формування у студентів фундаментальних знань, вмінь та навичок стосовно основ організації екскурсійної діяльності та специфіки надання екскурсійних послуг, що базуються на сучасних досягненнях провідних науковців та світової практики.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні поняття, особливості, функції екскурсійної діяльності; основні етапи розвитку екскурсійної справи в Україні; класифікацію та особливості організації різних видів екскурсій; технологію підготовки та методичні прийоми ведення екскурсій; психолого-педагогічні основи екскурсійної діяльності; умови активізації екскурсійного спілкування.

вміти: застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних прикладних завдань; складати методичні розробки екскурсій, організувати ефективну роботу групи та екскурсовода; застосовувати методичні прийоми ведення екскурсій; надавати екскурсійні послуги з урахуванням диференційованого підходу до обслуговування різних категорій споживачів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності.

Тема 1. Поняття про екскурсознавство. Екскурсія як основний елемент екскурсійної діяльності. Екскурсознавство як наука. Об'єкт, предмет та завдання екскурсознавства. Екскурсія як основний елемент екскурсійної діяльності

Тема 2. Розвиток екскурсійної справи в Україні. Праобраз туризму в мандрівках давнини (IX-XIX ст.). Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи (кінець XIX-початок XX ст.). Створення централізованої системи управління туризмом. Відновлення і розвиток екскурсійної справи в повоєнній радянській Україні (50-80-ті роки XX ст.). Екскурсійна справа на сучасному етапі.

Тема 3. Загальні теоретично-методологічні основи організації екскурсійної діяльності. Сутність і завдання екскурсійної теорії. Сутність і завдання екскурсійної методики. Специфіка екскурсійного методу пізнання. Напрямки вдосконалення екскурсійної методики.

Тема 4. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах. Напрямки роботи з організації надання екскурсійних послуг на туристському підприємстві. Види туристсько-екскурсійних організацій.

Тема 5. Технологія підготовки екскурсій. Структура екскурсій. Тема в екскурсій. Поняття про екскурсійні об'єкти. Етапи створення екскурсій.

Тема 6. Техніка ведення екскурсій. Поняття «техніка ведення екскурсій». Основні вимоги до техніки ведення екскурсій. Організація роботи групи та екскурсовода. Використання вільного часу в екскурсій.

Тема 7. Методичні прийоми ведення екскурсій. Класифікація методичних прийомів. Методичні прийоми показу. Методичні прийоми розповіді. Особливі методичні прийоми на екскурсій.

Тема 8. Особливі методичні прийоми на екскурсій. Класифікація особливих методичних прийомів. Специфіка використання особливих методичних прийомів на екскурсій.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Змістовий модуль 2. Формування професійної майстерності екскурсовода

Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода. Складові професійної майстерності екскурсовода. Вимоги до екскурсовода. Особистість екскурсовода. Вміння і навички екскурсовода. Підготовка екскурсовода до

проведення екскурсій. Шляхи підвищення професійної майстерності екскурсовода.

Тема 10. Мова екскурсовода. Види мови - зовнішня і внутрішня. Функції мови. Стиль мови екскурсовода. Техніка мови екскурсовода. Дикція. Культура мови. Багатство словника. Образність мови. Формування майстерності володіння мовою.

Тема 11. Невербальні засоби спілкування. Жести екскурсовода, їх значення і класифікація. Міміка екскурсовода, її роль в екскурсії. Зовнішній вигляд екскурсовода. Манери екскурсовода. Мовний етикет екскурсовода.

Тема 12. Психологічні основи екскурсійної діяльності. Умови активізації екскурсійного спілкування. Психологія екскурсовода. Психологічний стан екскурсантів.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство. – К., 2007. – 464 с.
2. Верес К. О. Інноваційні технології в екскурсійному супроводі / К. О. Верес // Сборник научных трудов SWorld. – 2014. – Вып. 2, Т. 34. - С. 29-34.
3. Дьякова Р.А., Емельянов Б.В., Пасечный П.С. Основы экскурсоведения. – Просвещение, 1985. – 255 с.
4. Емельянов Б. В.Экскурсоведение : учебное пособие. - М., 2007. – 216 с.
5. Історія екскурсійної діяльності в Україні: навчальний посібник для вузів -К., 2009. – 285 с.
6. Квартальнов В.А., Сенин В.С. Организация туристско-экскурсионного обслуживания. – М., 1987. – 285 с.
7. Каролоп О.О. Організація екскурсійної діяльності. – К.: Вид. центр КНЕУ, 2002. – 45 с.
8. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Дмитрук О.О. Екскурсійне обслуговування у структурі туристичного продукту – http://bses.in.ua/journals/2018/28_1_2018/37.pdf
9. Нечаев М.П. Экскурсионная деятельность в образовательном процессе. –2007.
10. Омельченко Б.Ф. Дифференцированный подход к обслуживанию различных групп туристов и экскурсантов: Конспект лекций. – М., 1997.
11. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. – К.: Кондор, 2004. – 166 с.

12. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство. – К.: Кондор, 2004. – 240 с.

Допоміжна:

1. В.В.Абрамов, М.М.Покоłodна. Проблеми удосконалення системи підготовки і менеджменту персоналу екскурсійної сфери туристської галузі України – // Коммунальное хозяйство городов. Научно-технический сборник. Вып. 75. Сер.:Экономические науки. – К.: «Техніка», 2007. – С. 203-211. – http://tourlib.net/statti_ukr/abramov.htm
2. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях // Новини туристського бізнесу. – 2006. – №14 (64). – С.10-11.
3. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях - 2 // Новини туристського бізнесу. – 2006. – №15 (65). – С.4-5.
4. Емельянов Б.В. Организация экскурсионной работы. – М., 1984.
5. Емельянов Б. В. Профессиональное мастерство экскурсовода.: учеб. пособ. – М., 1986
6. Зорин И.В. Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
7. Казарина М.А., Курлат Ф.Л. Экскурсионная работа на современном этапе.– М., 1973.
8. Методические рекомендации по использованию элементов психологии в экскурсиях. – М., 1980.
9. Омельченко Б.Ф. Экскурсионное общение: Познание, воспитание, отдых / Б.Ф. Омельченко - М.: Наука, 1991.-120с.
10. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України №1282- IV від 18 листопада 2003 р.
11. Сичинава В.А. Использование литературных источников в экскурсионной работе. Методические рекомендации / В. А. Сичинава. - М.: ЦРИБ "Турист", 1976. – 54 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Про туризм : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
2. <http://tourlib.net>
3. <http://pidruchniki.ws>
4. <http://testosvit.com/pidrychniki>

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – диференційований залік (VI семестр – денна форма).

Залікові вимоги

1. Поняття про екскурсознавство.
2. Екскурсія як основний елемент екскурсійної діяльності.
3. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах.
4. Технологія підготовки екскурсії.
5. Методичні прийоми ведення екскурсій.
6. Екскурсознавство як наука.
7. Об'єкт, предмет та завдання екскурсознавства.
8. Сутність і значення екскурсійної теорії.
9. Сутність і значення екскурсійної методики.
10. Екскурсія і її основні ознаки.
11. Принципи екскурсії.
12. Функції екскурсій.
13. Класифікація екскурсій.
14. Напрямки роботи з організації надання екскурсійних послуг на туристському підприємстві.
15. Види туристсько-екскурсійних організацій.
16. Технологія підготовки екскурсії.
17. Структура екскурсії.
18. Тема в екскурсії.
19. Поняття про екскурсійні об'єкти.
20. Методичні прийоми ведення екскурсій.
21. Класифікація методичних прийомів.
22. Методичні прийоми показу.
23. Методичні прийоми розповіді.
24. Особливі методичні прийоми на екскурсії.
25. Техніка ведення екскурсій.
26. Поняття «техніка ведення екскурсій».
27. Основні вимоги до техніки ведення екскурсій.
28. Організація роботи групи та екскурсовода.
29. Використання вільного часу в екскурсії.
30. Професійна майстерність екскурсовода.
31. Мова екскурсовода.
32. Невербальні засоби спілкування.
33. Професійна майстерність екскурсовода.
34. Складові професійної майстерності екскурсовода. В
35. Вимоги до екскурсовода.

36. Особистість екскурсовода.
37. Вміння і навички екскурсовода.
38. Підготовка екскурсовода до проведення екскурсії.
39. Шляхи підвищення професійної майстерності екскурсовода.
40. Мова екскурсовода.
41. Види мови - зовнішня і внутрішня.
42. Функції мови.
43. Стил мови екскурсовода.
44. Техніка мови екскурсовода.
45. Дикція екскурсовода.
46. Культура мови екскурсовода.
47. Багатство словника екскурсовода.
48. Образність мови екскурсовода.
49. Невербальні засоби спілкування.
50. Жести екскурсовода, їх значення і класифікація.
51. Міміка екскурсовода, її роль в екскурсії.
52. Зовнішній вигляд екскурсовода.
53. Манери екскурсовода.
54. Мовний етикет екскурсовода.
55. Психологічні основи екскурсійної діяльності.
56. Умови активізації екскурсійного спілкування.
57. Психологія екскурсовода. Психологічний стан екскурсантів.